

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00123

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	17 ส.ค. 2557	44	15871	5

๒ มรดกสาขาวัว

ไฟ (8)

สงไฟไหม้

เมื่อเกิดอัคคีภัยไฟลุกไหม้อาคารสถานที่ ชาวล้านนาเชื่อว่าเป็นเพราะ พระอัคนีเทพ หรือ พระเพลิง ดลบันดาลให้เกิดการณ้เกิดขึ้น จึงต้องประกอบพิธีกรรมเพื่อเซ่นสังเวยและบูชาพระอัคนีเทพหลังจากที่ไฟสงบลง ด้วยเชื่อว่าหากมีการทำเช่นนั้นจะเกิดไฟไหม้ ณ ที่นั้นซ้ำแล้วซ้ำอีก พิธีดังกล่าวชาวล้านนาจะเรียกพิธี “สงไฟไหม้” ซึ่งในแง่ของการปฏิบัติจะมีรายละเอียดค่อนข้างมาก ดังที่จะได้กล่าวถึงต่อไป

อันดับแรกจะมีการกั้นล้อมบริเวณที่ถูไฟไหม้ด้วยด้ายสายสิญจน์ โดยให้มีประตูทางออกอยู่ทิศตะวันตก จากนั้นจึงสร้างเรือนจำลองด้วยต้นอ้อ ลำอ้อย หรือไม้ไผ่ มุงด้วยหญ้าคาหรือตองติง (ตบใบพลวง) ภายในเรือนให้จัดทำร่างร้านแล้ววางเครื่องอุปโภคบริโภคได้แก่ เสื่อ

ฟูก ผ้าห่ม เสื้อผ้า ถ้วยชาม ทับทิม หม้อน้ำ กระบวย ข้าวเปลือกและข้าวสารอย่างละ 1 ทะนาน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	17 ส.ค. 2557	44	15871	5

บริเวณประตูทางออกทิศตะวันตกนั้น ท่านให้ตั้งโต๊ะหรือแคร่สำหรับวางเครื่องค้ำข้าวซึ่งประกอบด้วย กรวยดอกไม้ ธูปเทียน กรวยหมากพลู อย่างละ 4 กรวย เทียน 4 เล่ม ข้าวเปลือกข้าวสารอย่างละ 1 กระทง เงิน 36 บาท สุรา 1 ขวด พร้อมขันบรรจุน้ำมนต์ที่มีใบว่านธณีสาร

พุทรา มะยม และใบหนาด มัดรวมเป็นกำสำหรับประพรมน้ำมนต์

ในช่วงบ่ายคล้ายใกล้ค่ำของวันพิธี ปู่อาจารย์ผู้ประกอบพิธีและสมาชิกในครอบครัวทุกคนไปนั่งบนเสื่อที่ปูไว้หน้าบ้านจำลอง เมื่อทุกอย่างพร้อม ทุกคนประณมมือ แล้วปู่อาจารย์ผู้ประกอบพิธีจะกล่าวคำเฝ้าการว่า

โกนโต อักคิ อัมมะ
ตนรุ่งเรืองไร่องอาจ
บัดนี้ข้าผู้ข้าทั้งหลาย
มีสัพพะเพศโภชนา
สังขยาบน้อยดังงาม
เอาเป็นเครื่องกริยาพลิกัมม
ขอท่านจึงอวยหน้า
แล้วหื้อผันคินสู
อย่าได้มาชนวุใหม่
นับแต่นาทีต่อไปนี้ไปหน้า
ได้พ้นจากภัยทุกขโศก
ศัตรูไกลแสนโยชน์
พละสุขาวัดณงาม
มีเตชะเดชลาภา
ร้อยขาวขบเข้าวัสสา

ปีตามาตา ดูราพอและแม่พญาไฟ
มีอานุภาพอาบไหม้ฆราวาส
ได้แต่งแปลงหมายวิเศษ
ทั้งผลากล้วยอ้อย
มาวางทำสองหน้า
ด้วยแยงย้าครพยิง
มารับเครื่องจ้ทุกอันอัน
วิมานแห่งตน
ยังบ้านหลังใหม่อันดี
ขอผู้ข้าแลมิตรสหาย
มีแต่ไชยชูชัย
หายจากโรคคนา
มีไร่นาคามเขต
อายุที่ขมาเที่ยงเท่า
นั้นจุงจักมีเที่ยงแท้ดีหลีแต่เดื่อะ

กล่าวจบแล้วจุดไฟเผาบ้านจำลองเป็นการสังเวชพระอัคคินิเทพ จากนั้นสมาชิกในครอบครัวทุกคนจะลากเศษสิ่งของที่มีเตรียมไว้ออกทางประตูที่มีปู่อาจารย์คอยประพรมน้ำมนต์อยู่ ส่วนหัวหน้าครอบครัวจะเก็บเศษสิ่งของที่เหลือพร้อมขี้เถ้าไปทิ้งนอกเขตบ้านแล้วให้ทุกคนไปอาบน้ำสัดล้าง แต่งตัวใหม่ กลับมาให้ปู่อาจารย์ผูกข้อมือเพื่อความเป็นสิริมงคลต่อไป.

สนั่น ธรรมธิ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(ภาพประกอบจากเว็บ <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=350725>,
<http://www.thairath.co.th/content/newspaper/227633>)